

ДИНАМІКА ЖИВОЇ МАСИ КОРІВ РІЗНИХ ЛІНІЙ ПРИКАРПАТСЬКОГО ВНУТРІШНЬОПОРОДНОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ У ПЕРІОД ЇХ ВИРОЩУВАННЯ

О. Ю. Ільницька, Подільський державний аграрно-технічний університет
Є. І. Федорович, д.с.-г.н., професор, Інститут біології тварин НААН
І. В. Новак, к.с.-г.н., н.с., Інститут біології тварин НААН

При оцінці генетичних ресурсів і визначенні племінної цінності молочної худоби суттєве значення має дослідження особливостей її онтогенезу. У статті представлено результати досліджень живої маси, кратності її збільшення, відносної швидкості росту та напруги росту, а також середньодобових приростів корів різних ліній прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи у період їх вирощування (1075 гол. за останніх 15 років). Встановлено, що у 12-, 18-місячному віці та при 1 осіменінні (в середньому 18,8 місяця) жива маса телиць перевищувала стандарт породи відповідно на 6,4, 10,9 і 12,2 кг. Новонароджені телята усіх досліджуваних ліній мали майже однакову живу масу (близько 30 кг). У 6-місячному віці найвища жива маса була у телиць лінії Рігела та Сітейшна (171 кг); у 12- та 18-місячному віці – у тварин лінії Рігела (відповідно 298 і 400 кг).

Піддослідні тварини суттєво відрізнялися між собою за середньодобовими приростами залежно від періоду вирощування, причому, високовірогідна різниця спостерігалася між усіма досліджуваними групами тварин. Найвищі середньодобові прирости, відносна швидкість росту і напруга росту живої маси тварин спостерігалися до 6-місячного віку (відповідно 742,3 г, 139,7 % і 459,6 %). З віком тварин ці показники вірогідно знижувалися. Слід відмітити високу мінливість середньодобових приростів (23,8 %), відносної швидкості росту (21,4 %) і коефіцієнтів приросту живої маси (24,6 %) у період росту 12–18 місяців. Найбільшими середньодобовими приростами живої маси у період вирощування 0–6 місяців характеризувалися телички лінії Сітейшна (767,5 г) та Рігела (767,4 г) (696 г), у період 6–12 місяців – тварини лінії Рігела (695,9 г), у період 12–18 місяців – телиці лінії Хановера (580,2 г).

Ключові слова: корови, порода, лінія, вік, жива маса, середньодобові прирости, кратність збільшення, відносна швидкість росту, напруга росту.

Постановка проблеми у загальному вигляді. При веденні селекційно-племінної роботи з великою рогатою худобою основними вимогами до молодняку є інтенсивність його лінійного росту і росту живої маси [1, 2]. Під ростом необхідно розуміти процес збільшення розмірів організму, його маси, яка виникає за рахунок накопичення в ньому, головним чином, білкових речовин [3]. Ріст тварини контролюється визначенням її живої маси, яке проводять систематично протягом онтогенезу. Вивчення росту та розвитку неможливе без даних відносного приросту, який вказує на енергію та коефіцієнт напруженості росту тварин [3–4, 6].

Аналіз останніх досліджень. Практичний досвід селекції молочного скотарства показує, що інтенсивний ріст і розвиток ремонтних телиць впливає на формування бажаного типу будови тіла в дорослому стані, а це є запорукою наступної високої молочної продуктивності корів [5]. Вчені вважають, що жива маса повною мірою відображає інтенсивність росту тварин з віком. Більш повно про інтенсивність росту молодняку можна судити, вираховувавши середньодобові, абсолютні та відносні прирости тварин [6–7]. Найважливішим показником, за величиною якого можна характеризувати інтенсивність росту тварин, є середньодобовий приріст живої маси [4, 6–7]. Для реалізації генетичних задатків високої

продуктивності необхідно вирощувати великих, міцної будови тіла і конституції тварин [8]. За даними М. І. Кузіва, Є. І. Федорович, Н. М. Кузів та ін. [9], для племінного використання необхідно відбирати теличок західного внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи з живою масою у 6-, 12- та 18-місячному віці не менше 160–180; 280–300 та 380–400 кг. В. В. Федорович [10–11], дослідивши ріст і розвиток корів бурої карпатської та айрширської порід, встановив, що з віком середньодобові прирости, відносна швидкість росту та коефіцієнти приросту живої маси у період їх вирощування знижувалися.

Формулювання цілей статті. Метою досліджень було вивчити особливості вікової динаміки живої маси та середньодобових приростів корів різних ліній прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи у період їх вирощування, проаналізувати кратність збільшення, відносну швидкість та напругу росту живої маси, а також мінливість вищезазначених показників.

Вихідний матеріал, методика та умови дослідження. Дослідження проведені у ПСП «Мамаївське» Кіцманського району Чернівецької області. Методом ретроспективного аналізу, на основі даних зоотехнічного обліку за останні 15 років, 1075 корів прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молоч-

ної породи провели оцінку вагового росту у період їх вирощування: живу масу досліджували у новонароджених, 6-, 12- і 18-місячних телиць та при першому плідному їх осіменінні. Піддослідні тварини знаходилися в однакових умовах годівлі, догляду і утримання. Живу масу телиць визначали на основі даних індивідуального зважування, кратність її збільшення визначали шляхом ділення живої маси в 6-, 12- і 18-місячному віці на живу масу новонароджених теличок. Середньодобовий приріст (R) вираховували за формулою:

$$R = \frac{Wt - W_0}{t_2 - t_1}, \text{ (де, } W_t \text{ і } W_0 \text{ – кінцева і початкова}$$

жива маса, кг; t_2 і t_1 – вік в кінці і на початку періоду, дні). Відносну швидкість росту (K) визначали за формулою С. Броді: $K = \frac{Wt - W_0}{0,5 \times (Wt + W_0)} \times 100$.

Напрягу росту (N) визначали на основі вирахування нами коефіцієнтів приросту за формулою:

$$N = \frac{Wt - W_0}{W_0} \times 100. \text{ Одержані результати дослі-$$

джень обробляли за допомогою програм

Microsoft Excel та "Statistica 6,1" методом варіаційної статистики за Г. Ф. Лакінім [12].

Виклад основного матеріалу дослідження. У результаті проведених досліджень встановлено, що корови прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи у період їх вирощування характеризувалися добрими показниками живої маси (табл. 1). У новонароджених тварин цей показник складав $30,4 \pm 0,07$ кг, до 6-місячного віку він збільшився у 5,6 разу або на 139,4 кг, до 12-місячного віку – у 9,7 разу або на 264 кг і до 18-місячного віку – у 13,1 разу або на 365,5 кг. Вік першого осіменіння в середньому по стаду становив 18,8 місяця, а жива маса тварин у цьому віці складала 412,2 кг. Коефіцієнти варіації живої маси, залежно від віку, знаходилися в межах 7,3–12,0 %. Найменшим цей показник, як і очікувалося, був у новонароджених тварин. Мінливість кратності збільшення живої маси була в межах 6,8–10,9 %. Треба зазначити, що найвищі коефіцієнти варіації живої маси (12 %) і кратності її збільшення (10,9 %) спостерігалися у телиць 6-місячного віку.

Таблиця 1

Динаміка росту та кратність збільшення живої маси корів прикарпатського внутрішньопородного типу УЧЕРМП у період їх вирощування, n=1075

Вік тварин, місяці	Жива маса			Кратність збільшення живої маси		
	M±m, кг	σ	Cv, %	M±m, рази	σ	Cv, %
Новонароджені	30,4±0,07	2,22	7,3	-	-	-
6	169,8±0,63	20,51	12,0	5,6±0,02	0,61	10,9
12	294,4±0,73	23,85	8,1	9,7±0,02	0,66	6,8
18	395,9±1,07	34,94	8,8	13,1±0,03	1,00	7,7
При 1 осіменінні	412,2±1,20	39,42	9,6	-	-	-

Корови прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи у період вирощування суттєво відрізнялися між собою за середньодобовими приростами

залежно від періоду вирощування. Причому, високовірогідна різниця спостерігалася між усіма досліджуваними групами тварин (табл. 2).

Таблиця 2

Середньодобові прирости, відносна швидкість та напруга росту живої маси корів у період їх вирощування, n=1075

Віковий період, місяці	Середньодобовий приріст			Відносна швидкість росту			Коефіцієнт приросту		
	M±m, г	σ	Cv, %	M±m, %	σ	Cv, %	M±m, %	σ	Cv, %
0–6	762,0±3,26	106,84	14,0	138,9±0,17	5,47	3,9	459,6±1,85	60,79	13,2
6–12	681,1±2,74	89,89	13,2	54,0±0,23	7,54	14,0	74,7±0,44	14,26	19,1
12–18	554,6±4,03	131,95	23,8	29,3±0,19	6,28	21,4	34,7±0,26	8,52	24,6
0–18	665,9±1,88	61,48	9,2	-	-	-	-	-	-

Найвищими середньодобовими приростами (762 г) характеризувалися тварини від народження до 6-місячного віку. У подальшому, до 18-місячного віку, цей показник знижувався і найменшим він був у період 12–18 місяців – 555 г. Коефіцієнти варіації згаданого показника коливалися від 9,2 за період 0–18 міс., до 23,8 % – за період 12–18 міс.

Щодо відносної швидкості росту живої маси піддослідних тварин, то найвищим цей показник, як і попередній, спостерігалася у період від народження до 6-місячного віку, а саме 138,9 %. З віком теличок відносна швидкість росту тварин зменшувалася і найнижчою була у період від 12-

до 18-місячного віку (29,3 %), проте мінливість згаданого показника в цей період була найвищою (21,4 %).

Подібна картина спостерігалася і щодо напруги росту живої маси у піддослідних тварин. Коефіцієнти приросту з віком тварин зменшувалися, причому, за цим показником різниця у вікові періоди 0–6 і 6–12 місяців складала 385 %, а у вікові періоди 6–12 і 12–18 місяців – лише 40 %. Середнє квадратичне відхилення з віком тварин теж зменшувалося, а коефіцієнти варіації, навпаки, – зростали.

Для більш повної характеристики досліджуваного стада ми дослідили динаміку живої маси

корів різних ліній у період їх вирощування (табл. 3). Слід відмітити, що новонароджені телята усіх ліній мали майже однакову живу масу (близько 30 кг).

За живою масою тварин у 6-місячному віці між тваринами різних ліній також не встановлено вірогідної різниці. Цей показник, залежно від лінії, знаходився в межах 167–171 кг. Мінливість живої маси 6-місячних тварин у порівнянні із іншими віковими групами була дещо вищою (в середньому по стаду вища на 3,3–4,8 %).

Встановлено, що тварини усіх досліджуваних ліній у 12-місячному віці мали живу масу вищу за стандарт породи на 2–10 кг, а найвищим цей показник (298,2 кг) був у телиць лінії Рігела, що є більше, ніж у ровесниць лінії Хановера, Валіанта, Астронавта і Соверінга відповідно на 6,7 (P<0,05); 6,5 (P<0,05); 6,3 (P<0,05) і 6,1 (P<0,01) кг. Коефіцієнти варіації живої маси у тварин різних ліній відрізнялися не суттєво і знаходилися в межах 7,7–8,5 %.

Таблиця 3

Динаміка живої маси корів прикарпатського внутрішньопородного типу УЧЕРМП у період вирощування залежно від ліній

Лінія тварин	Жива маса								
	n	новонароджені		6 місяців		12 місяців		18 місяців	
		M±m, кг	Cv, %	M±m, кг	Cv, %	M±m, кг	Cv, %	M±m, кг	Cv, %
Астронавта1458744	127	30,1±0,19	7,1	170,0±1,89	12,5	291,9±2,13	8,2	395,6±3,03	8,6
Валіанта1650414	117	30,3±0,20	7,3	167,0±1,78	11,5	291,7±2,09	7,7	395,3±3,45	9,4
Р. Соверінга198998	181	30,4±0,17	7,4	169,4±1,58	12,5	292,1±1,79	8,2	391,3±2,68	9,2
Рігела352882	313	30,5±0,12	7,2	170,9±1,11	11,5	298,2±1,38	8,2	399,5±2,01	8,9
Р. Сітейшна1599075	221	30,5±0,15	7,3	170,9±1,38	12,0	295,6±1,53	7,7	394,4±2,21	8,3
Хановера 1629391	95	30,3±0,25	8,0	168,2±2,27	13,1	291,5±2,54	8,5	397,7±3,64	8,9
Інші лінії	21	29,5±0,49	7,4	166,9±5,17	13,8	290,1±5,31	8,2	395,5±6,64	7,5
В середньому по стаду	107 5	30,4±0,07	7,3	169,8±0,63	12,1	294,4±0,73	8,1	395,9±1,07	8,8

У віці 18 місяців найвища жива маса була також у телиць лінії Рігела (399,5 кг), а найменша – у ровесниць лінії Соверінга (391,3 кг). Різниця за цим показником між ними складала 8,2 кг (P<0,05) на користь перших. У цьому віці в середньому по стаду жива маса телиць становила 396 кг, що на 11 кг більше від стандарту породи. Мінливість даного показника залежно від лінії знаходилася в межах 7,5–9,4 %.

Щодо кратності збільшення живої маси корів різних ліній у період їх вирощування, то слід відмітити доволі сталу величину цього показника. Так, у 6-місячних тварин він був в межах 5,5–5,7, у 12-місячних – в межах 9,6–9,8, у 18-місячних – в межах 12,9–13,4 %. Коефіцієнти варіації цього показника у період від народження до 6-місячного віку телиць залежно від лінії коливалася від 10,1 до 12,6 %, у період 6–12 місяців – від 6,2 до 7,1 % і у період 12–18 місяців – від 6,9 до 8,1 %.

Найвищі середньодобові прирости у період від народження до 6-місячного віку спостерігалися у тварин лінії Сітейшна та Рігела, а найменші – у ровесниць лінії Валіанта Різниця між ними за цим показником становила 20,5 та 20,4 г відповідно (табл. 4). У період від 6- до 12-місячного віку найвищі середньодобові прирости були у телиць лінії Рігела. За цим показником вони переважали ровесниць лінії Астронавта на 29,9 г (P<0,01), тварин лінії Сітейшна – на 25,6 (P<0,01) і лінії Хановера – на 22 г (P<0,05). У період 12–18 місяців найвищим зазначений показник був у тварин лінії Хановера – 580,2 г, що на 40,1 г (P<0,05) більше, ніж у ровесниць лінії Сітейшна та на 37,9 (P<0,05) більше, ніж у тварин лінії Соверінга. Мінливість середньодобових приростів від народження до річного віку залежно від лінії коливалася від 11,3 до 16,2 %, а за період 12–18 місяців – знаходилася в межах 16,4–25,6 %.

Таблиця 4

Середньодобові прирости живої маси корів у період їх вирощування залежно від ліній

Лінія тварин	Середньодобові прирости						
	n	0–6 місяців		6–12 місяців		12–18 місяців	
		M±m, г	Cv, %	M±m, г	Cv, %	M±m, г	Cv, %
Астронавта1458744	127	764,6±9,90	14,5	666,0±7,20	12,1	566,3±10,21	20,2
Валіанта1650414	117	747,0±9,20	13,3	681,5±7,14	11,3	565,9±13,44	25,6
Р. Соверінга198998	181	759,4±8,20	14,5	670,3±6,45	12,9	542,3±10,15	25,1
Рігела352882	313	767,4±5,83	13,4	695,9±5,72	14,5	553,6±7,43	23,7
Р. Сітейшна1599075	221	767,5±7,26	14,0	681,1±5,82	12,7	540,1±9,16	25,2
Хановера 1629391	95	753,6±11,58	14,9	673,9±8,86	12,7	580,2±12,93	21,6
Інші лінії	21	751,0±27,16	16,2	672,7±21,50	14,3	576,1±21,11	16,4
В середньому по стаду	1075	762,0±3,26	14,0	681,1±2,74	13,2	554,6±4,03	23,8

За відносною швидкістю росту у період вирощування корови досліджуваних ліній між собою суттєво не відрізнялися і у різні періоди різниця

між ними за цим показником становила 1–2 %. У період 0–6 місяців цей показник залежно від ліній знаходився в межах 138,2–139,3, у період 6–12

місяців – в межах 53,1–54,7 і у період 12–18 місяців – в межах 28,6–30,8 %. А щодо варіабельності даного показника, то тут спостерігалось значне його збільшення з віком тварин. У середньому по стаду в період 0–6 місяців відносна швидкість росту становила 3,9, у період 6–12 місяців – 14 і у період 12–18 місяців – 21,4 %.

За коефіцієнтами приросту живої маси корів у період їх вирощування між тваринами різних ліній вірогідної різниці не встановлено. У віковий період 0–6 місяців ці коефіцієнти коливалися від 451,7±5,16 (у тварин лінії Валіанта) до 464,9±5,65 % (у телиць лінії Астронавта). У період 6–12 місяців коефіцієнти приросту живої маси у телиць лінії Астронавта уже були найнижчими з усіх досліджуваних нами ліній і становили 73,0±1,20 %. Найбільшим цей показник у названий період був у ровесниць лінії Валіанта (75,8±1,17 %). У період 12–18 місяців найвищим коефіцієнтом приросту живої маси характеризувалися телиці лінії ХанOVERA (36,6±0,85 %), а найменшим – тварини лінії Сітейшна (33,7±0,60 %). Мінливість даного показника з віком тварин значно зростала – в середньому по стаду від 13,2 % у період 0–6 місяців до 19,1 % – у період 6–12 місяців і до 24,6 % – у період 12–18 місяців.

Отже, за показниками живої маси та середньодобових приростів у період вирощування кращими виявилися тварини лінії Рігела 352882.

Висновки:

1. Корови прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи у період вирощування характеризувалися добрими показниками живої маси. У 12-, 18-місячному віці та при першому плідному осіменінні телиць (~18,8 місяця) цей показник був вищим від стандарту породи відповідно на 6,4; 10,9; 12,2 кг. Ріст живої маси та середньодобових приростів в у різні вікові періоди відбувався не рівномірно. Найвищі середньодобові прирости, відносна швидкість росту і напруга росту живої маси тварин спостерігалися до 6-місячного віку (відповідно 742,3 г, 139,7 % і 459,6 %). З віком тварин ці показники вірогідно знижувалися.

2. Корови досліджуваних ліній відрізнялися між собою за живою масою та середньодобовими приростами у період вирощування. У 6-місячному віці найвища жива маса була у телиць лінії Рігела та Сітейшна (171 кг); у 12-, та 18-місячному віці – у тварин лінії Рігела (відповідно 298 і 400 кг). Середньодобові прирости у період вирощування 6–12 місяців вірогідно вищими були у тварин лінії Рігела (696 г), а у період 12–18 місяців – у телиць лінії ХанOVERA (580 г).

Перспективи подальших досліджень. У подальшому дослідження будуть спрямовані на вивчення зв'язків молочної продуктивності з живою масою тварин у період їх вирощування.

Список використаної літератури:

1. Гавриленко М. С. Ріст телиць голштинської породи залежно від їхньої лінійної належності / М. С. Гавриленко, Н. В. Куновська // Розведення і генетика тварин : міжвід. темат. наук. зб. — 2005. — Вип. 38. — С. 136–138.
2. Федорович Є. Західний внутрішньопородний тип української чорно-рябої молочної породи / Є. Федорович // Тваринництво України. — 2009. — № 4. — С. 22–23.
3. Красота В. Ф. Разведение сельскохозяйственных животных / В. Ф. Красота, В. Т. Лобанов, Т. Г. Джапаридзе. — М. : Агропромиздат, 1990. — 462 с.
4. Федорович Є. І. Західний внутрішньопородний тип української чорно-рябої молочної породи : Господарсько-біологічні та селекційно-генетичні особливості / Є. І. Федорович, Й. З. Сірацький. — К. : Науковий світ, 2004. — 385 с.
5. Бащенко М. І. Вагові та лінійні параметри екстер'єру телиць української червоно-рябої молочної породи / М. І. Бащенко, Л. М. Хмельничий // Розведення і генетика тварин. — 2005. — Вип. 39. — С. 41–47.
6. Новак І. В. Динаміка живої маси корів української чорно-рябої молочної породи у період їх вирощування / І. В. Новак, В. В. Федорович [та ін.] // Біологія тварин. — Львів, 2010. — Т. 12, № 1. — С. 260–264.
7. Заблудовський Є. Є. Селекційно-генетичні особливості онтогенезу чорно-рябої худоби / Є. Є. Заблудовський, В. І. Гринь // Науковий вісник ЛДАВМ ім. С. З. Гжицького. — Львів, 1999. — Вип. 3, Ч. 1. — С. 206–208.
8. Погодаєв С. Ф. Живая масса коров определяет потенциал удоев / С. Ф. Погодаєв, А. М. Гаджиев // Зоотехния. — 2001. — № 1. — С. 29–31.
9. Кузів М. І. Динаміка живої маси та промірів статей тіла телиць української чорно-рябої молочної породи в умовах західного регіону України / М. І. Кузів, Є. І. Федорович, Н. М. Кузів [та ін.] // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького. — Львів, 2010. — Т. 12. — № 2 (44), Ч. 3. — С. 112–115.
10. Федорович В. В. Жива маса та екстер'єрні особливості корів бурої карпатської породи / В. В. Федорович // Науково-технічний бюлетень Інституту біології тварин НААН та ДНДКІ ветпрепаратів і кормових добавок. — Львів, 2012. — Вип. 13, № 3–4. — С. 294–298.

11. Федорович В. В. Жива маса та лінійний ріст корів айрширської породи в умовах західного регіону України / В. В. Федорович // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З.Гжицького. — Львів, 2012. — Т.14, № 2 (52), Ч. 2. — С. 343–347.

12. Лакин Г. Ф. Биометрия / Учебное пособие для биол. спец. вузов — 4-е изд., перераб. и доп. / Лакин Г. Ф. — М. : Высшая школа, 1990. — 352.

Ильницка Е. Ю., Федорович Е. И., Новак И. В. ДИНАМИКА ЖИВОЙ МАССЫ КОРОВ РАЗНЫХ ЛИНИЙ ПРИКАРПАТСКОГО ВНУТРИПОРОДНОГО ТИПА УКРАИНСКОЙ КРАСНО-ПЕСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ В ПЕРИОД ИХ ВЫРАЩИВАНИЯ

При оценке генетических ресурсов и определении племенной ценности молочного скота существенное значение имеет исследование особенностей его онтогенеза. В статье представлены результаты исследований живой массы, кратности ее увеличения, относительной скорости роста и напряжения роста, а также среднесуточных приростов живой массы коров разных линий прикарпатского внутривидового типа украинской красно-пестрой молочной породы в период их выращивания (1075 гол. за последние 15 лет). Установлено, что в 12-, 18-месячном возрасте и при первом осеменении (в среднем 18,8 месяца) живая масса телок превышала стандарт породы соответственно на 6,4, 10,9 и 12,2 кг. Новорожденные телята всех исследуемых линий имели почти одинаковую живую массу (около 30 кг). В 6-месячном возрасте самая высокая живая масса была у телок линии Ригела и Ситейшна (171 кг), в 12-, и 18-месячном возрасте – у животных линии Ригела (соответственно 298 и 400 кг).

Подопытные животные существенно отличались между собой по среднесуточным приростам зависимо от периода выращивания, причем, высокодостоверная разница наблюдалась между всеми исследуемыми группами животных. Высокие среднесуточные приросты, относительная скорость роста и напряжение роста живой массы животных наблюдались до 6-месячного возраста (соответственно 742,3 г, 139,7 % и 459,6 %). С возрастом животных эти показатели достоверно снижались. Следует отметить высокую изменчивость среднесуточных приростов (23,8 %), относительной скорости роста (21,4 %) и коэффициентов прироста живой массы (24,6 %) в период роста 12–18 месяцев. Наиболее высокими среднесуточными приростами живой массы в период выращивания 0–6 месяцев характеризовались телки линии Ситейшна (767,5 г) и Ригела (767,4 г) (696 г), в период 6–12 месяцев – телки линии Ригела (695,9 г), в период 12–18 месяцев – линии Хановера (580,2 г).

Ключевые слова: коровы, порода, линия, возраст, живая масса, среднесуточные привесы, кратность увеличения, относительная скорость роста, напряжение роста.

Ilnytska O. Y., Fedorovych E. I., Novak I. V. LIVE WEIGHT'S DYNAMICS OF COWS IN DIFFERENT LINES SUCH AS UKRAINIAN CARPATHIAN INTERBREED RED- SPOTTED MILK SPECIES DURING THEIR GROWING

In assessing genetic resources and determining breeding values of dairy cattle is essential to study the characteristics of its ontogenesis. This paper presents the results of studies in body weight, the multiplicity of its increase, relative growth rate and average daily gain of cows of different lines such as Ukrainian Carpathian interbreed red-spotted milk species during their growing (1075 goals from the last 15 years). Found that 12-, 18-months of age and at first insemination (mean 18,8 months) live weight of heifers exceed the breed standard, respectively, 6,4, 10,9 and 12,2 kg. Newborn calves are all investigated lines were almost the same live weight (about 30 kg). At 6 months of age had the highest live weight of heifers Rigel and Siteyshn line (171 kg) in the 12- and 18-months of age – animals Rigel line (respectively 298 and 400 kg).

Experimental animals differed among themselves on the average daily increments depending on the period of rearing, and high probability difference was observed between all study groups of animals. The highest average daily relative growth rate and increase the live weight of animals were observed up to 6 months of age (respectively, 742,3 g, 139,7 % and 459,6 %). With age, these animals significantly decreased performance. Note that high variability of average daily growth (23,8 %), relative growth rate (21,4 %) and the growth rate of live weight (24,6 %) during the growth period of 12–18 months. The largest average daily live weight gain during 0–6 months were characterized by growing heifers Siteyshn line (767,5 g) and Rigel (767,4 g) (696 g), in the period 6–12 months – animals of Rigel line (695,9 g), during 12–18 months – Hanover line (580,2 g).

Keywords: cows, breed, line, age, live weight, average daily gain, frequency increases, the relative growth rate.

Дата надходження в редакцію: 14.12.2013 р.

Рецензент: доктор с.-г. наук, професор А. М. Салогуб